

Väliaikaisten varajäsenten määrääminen keskusvaalilautakuntaan

Kaupunginhallitus 10.02.2025 § 56

Valmistelija

kaupunginlakimies Niclas Sundman, niclas.sundman@salo.fi, 02 778 2059

Keskusvaalilautakunnan jäsen tai varajäsen, joka keskusvaalilautakunnalle tehdyn ehdokashakemuksen mukaan on asetettu puolueen tai valitsijayhdistyksen ehdokkaaksi kuntavaaleissa, ei voi osallistua keskusvaalilautakunnan työskentelyyn ehdokashakemuksen saapumisesta lukien. Puolueen tai valitsijayhdistyksen vaaliasiamies ei voi olla keskusvaalilautakunnan jäsenenä tai varajäsenenä. Hallintolain esteellisyyssäännöksiä sovelletaan keskusvaalilautakunnan jäseniin ja varajäseniin.

Keskusvaalilautakunnan jäsenen Keijo Leivosen tytär on saatujen tietojen mukaan asettumassa ehdolle kuntavaaleissa. Hän on esteellinen osallistumaan ehdokasasettelusta päättämiseen tyttärensä koskevan listan osalta, ennakkoäännten laskentaan, tarkastuslaskentaan ja vaalien tuloksen vahvistamiseen eli keskeisiin keskusvaalilautakunnan tuleviin tehtäviin kuntavaaleissa.

Keskusvaalilautakunnan 1. varajäsen Jari-Matti Väikkynen ja 3. varajäsen Ella-Maria Tuomela ovat ilmoittamansa mukaan asettumassa ehdolle kuntavaaleissa, eivätkä voi siten osallistua keskusvaalilautakunnan työskentelyyn ehdokashakemusten toimittamisesta lukien.

Vaalilain 14 §:n mukaan, jos keskusvaalilautakunnan varajäsen on kuollut, estynyt tai esteellinen, saa kunnanhallitus tarvittaessa määrätä väliaikaisen varajäsenen.

Keskusvaalilautakunnan varajäsenten määrää on syytä täydentää alue- ja kuntavaalien toimittamisen ajaksi väliaikaisilla varajäsenillä keskusvaalilautakunnan kokousten päätösvaltaisuuden turvaamiseksi.

Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Keskusvaalilautakunta on päätösvaltainen viisijäseninenä.

Keskusvaalilautakunnan varsinaiset jäsenet:

Liisa Tuominen, puheenjohtaja
Jari J Laiho, varapuheenjohtaja
Satu Suominen
Keijo Leivonen
Elina Koskinen

Keskusvaalilautakunnan varajäsenet sijaantulojärjestyksessä:

1. Jari-Matti Väikkynen
2. Ari Mäenpää
3. Ella-Maria Tuomela
4. Jessica Solin
5. Heini Siikanen

Kaupunginhallituksen tulisi määrätä kaksi väliaikaista varajäsentä keskusvaalilautakuntaan sijaantulojärjestyksessä (sijat 6. ja 7.; tasa-arvolain mukaan varajäsenistä tulee olla sekä naisia että miehiä vähintään 40 %).

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus määrää vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien toimittamisen ajaksi sijaantulojärjestyksessä 6.-7. kaksi väliaikaista varajäsentä keskusvaalilautakuntaan.
Päätös	Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle ehdokkaiden selvittämiseksi.
Tiedoksianto	Toimistopalvelut Kaupunginhallituksen päätöksen jälkeen: Asianosaiset Keskusvaalilautakunta Kirjaamo Toimistopalvelut Luottamustoimi

Kaupunginhallitus 24.02.2025 § 71
3819/00.00.00.03/2024

Valmistelija kaupunginlakimies Niclas Sundman, niclas.sundman@salo.fi, 02 778 2059

Asian valmistelussa edellä selostettujen keskusvaalilautakunnan varajäsenten esteellisyystilanteiden lisäksi keskusvaalilautakunnan varajäsen Jessica Solin on valittu varajäseneksi alue- ja kuntavaalien 2025 vaalitoimikuntaan. Hän saattaa siten tulla esteelliseksi osallistumaan keskusvaalilautakunnan päätöksentekoon tiettyjen keskusvaalilautakunnan tulevien keskeisten tehtävien osalta. Lisäksi keskusvaalilautakunnan varajäsen Ari Mäenpää on ilmoittanut asettuvansa ehdolle vaaleissa, jonka vuoksi hän ei voi osallistua keskusvaalilautakunnan työskentelyyn ehdokashakemusten toimittamisesta lukien.

Kaupunginhallituksen on keskusvaalilautakunnan päätöksenteon turvaamiseksi aiheellista määrätä keskusvaalilautakuntaan neljä väliaikaista varajäsentä vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien toimittamisen ajaksi.

Keskusvaalilautakunta käsittelee kuntavaalien ehdokasasettelun asiakirjoja kokouksessaan 10.3.2025, jolloin este- ja esteellisyyssymykset sekä väliaikaisten varajäsenten tarve keskusvaalilautakunnassa konkretisoituvat.

Vaalilain mukaan sekä keskusvaalilautakunnan jäsenten että varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Tulkinnat poliittisesta tasapuolisuudesta kunnan keskusvaalilautakunnan kokoonpanossa tehdään erikseen jäsenten ja varajäsenten osalta.

Valittavien väliaikaisten varajäsenten tulee mahdollisuuksien mukaan edustaa kunnassa edellisissä kuntavaaleissa ehdokkaita asettaneita äänestäjäryhmiä. Se yleensä edellyttää, että kukin keskusvaalilautakunnan varajäsen edustaa eri äänestäjäryhmää. Lähtökohtaisesti niin kauan kuin yksikin huomioon otettava äänestäjäryhmä on vailla edustusta, ja mikäli tällaisia edustajia on äänestäjäryhmiltä saatavilla, keskusvaalilautakuntaan ei saa valita muusta ryhmästä kahta edustajaa.

Vuoden 2021 kuntavaaleissa ehdokkaita asettivat seuraavat puolueet:

1. Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.
2. Vihreä liitto r.p.
3. Liike Nyt r.p.
4. Kansallinen Kokoomus r.p.
5. Liberaalipuolue - Vapaus valita r.p.
6. Vasemmistoliitto r.p.
7. Svenska folkpartiet i Finland r.p., Suomen Keskusta r.p. ja Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p.
8. Perussuomalaiset r.p.

Lisäksi vuoden 2021 kuntavaaleissa ehdokasasettajana toimi Voitto Suominen.

Keskusvaalilautakunnan varajäsenten puolueet:

1. Jari-Matti Väikkynen, VAS
2. Ari Mäenpää, Liike
3. Ella-Maria Tuomela, KD
4. Jessica Solin, RKP
5. Heini Siikanen, SDP

Lain asettamat vaatimukset varajäsenten määräämiselle poliittisen edustavuuden osalta on selostettu edellä. Poliittisen edustavuuden lisäksi varajäsenten määräämisessä tulee ottaa huomioon tasa-arvolain asettamat vaatimukset. Sekä naisia että miehiä on kumpiakin oltava toimielimessä vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Sukupuolikiintiö koskee erikseen varsinaisia ja varajäseniä.

Koska alue- ja kuntavaaleja varten määrättävät väliaikaiset varajäsenet käytännössä täydentävät tiettyjen äänestäjäryhmien aiemmin nimeämien edustajien estymisestä tai esteellisyydestä johtuvia vajavaisuuksia, voidaan käytännössä väliaikaisten varajäsenten määräämisessä lähtökohtana pitää esimerkiksi sitä, että heidät nimeää kunkin estyneen tai esteellisen varajäsenen edustettavana oleva puolue vastaavaan sijaantulojärjestykseen ja vastaavalle paikalle (1. VAS, 2. Liike, 3. KD, 4. RKP), jolloin poliittinen edustavuus varajäsenissä pysyy samana.

Väliaikaisten varajäsenten määräämisessä tulee ottaa huomioon muun ohella hallintolain esteellisyyssäännöksiä soveltuminen keskusvaalilautakunnan jäseniin ja varajäseniin. Väliaikaiseksi varajäseneksi ei siten tule määrätä sellaisia henkilöitä, jotka saatavilla olevien tietojen mukaan olisivat esteellisiä toimimaan keskusvaalilautakunnan tehtävissä alue- ja kuntavaaleissa 2025. Keskusvaalilautakunnassa ei voi toimia ehdokas itse, mutta esteellisyys keskusvaalilautakunnan keskeiseen päätöksentekoon syntyy muun ohella myös silloin, kun lautakunnassa toimivan jäsenen tai varajäsenen hallintolaissa tarkoitettu läheinen on ehdokkaana.

Esittelijä	Hallintojohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus määrää vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien toimittamisen ajaksi keskusvaalilautakuntaan neljä väliaikaista varajäsentä.
	Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta heti kokouksessa.
Päätös	Esittelijä täydensi päätösehdotustaan seuraavasti: Esityslistan julkaisun jälkeen puolueet ovat ilmoittaneet seuraavia henkilöitä keskusvaalilautakunnan väliaikaiseksi varajäseneksi:
	Jari-Matti Väikkynen tilalle Harri Lindholm Ari Mäenpään tilalle Olli-Pekka Suominen

Ella-Maria Tuomelan tilalle Mari Rannikko
Jessica Solinin tilalle Camilla Sonntag-Wilenius

Kaupunginhallitus valitsi väliaikaisiksi varajäseniksi
keskusvaalilautakuntaan sijaantulojärjestyksessä:

Harri Lindholm
Olli-Pekka Suominen
Mari Rannikko
Camilla Sonntag-Wilenius.

Kaupunginhallitus hyväksyi esitykset yksimielisesti.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta heti kokouksessa.

Tiedoksianto

Asianosaiset
Keskusvaalilautakunta
Kirjaamo
Toimistopalvelut
Luottamustoimi